

**Posudek na diplomovou práci Bc. Anety Mielniczkové
„Vliv stárnutí populace na důchodový systém v České republice a Polsku“**

Předkládaná diplomová práce se skládá ze 105 číslovaných stran, z čehož je 71 stran textu. Autorka se tématu věnovala z hlediska širšího pojetí demografie, a to tématu, které je nesporně zajímavé, aktuální i potřebné. Práce se člení na úvod, tři číslované kapitoly a závěr: *Úvod, 1. Zdroje dat a informací, 2. Vývoj legislativy důchodového systému na území České republiky a Polska se zaměřením na starobní důchody, 3. Projekce vybraných parametrů důchodového systému a Závěr*. Poté následuje seznam použité literatury a zdrojů dat a přílohy. Předpokládám, že těžištěm práce je třetí kapitola. V úvodu se autorka rozepisuje o populačním stárnutí jako základní příčině změn v důchodových systémech, nejen v České republice. Uvádí podmínky udržitelnosti důchodového systému – změnou parametrů nebo změnou jejich financování. Důchodovým systémům v obou zemích se věnuje od jejich vzniku, v závěru této kapitoly uvádí, proč si vybrala právě tyto dva státy. Byť oponent chápe citové důvody této volby, je z celé práce zjevné, že se jedná o dva paralelní pohledy, které nemají vzájemně toho moc společného.

První číslovaná kapitola je věnována zdrojům dat a informací takajících se jak teoretické, tak i analytické části. Dále je zmíněna demografická prognóza ČR (Burcin, Kučera) ve dvou odstavcích a demografická prognóza Polska (GUS) ve dvou stranách, což je poněkud disproportionální. Druhá, velmi podrobná kapitola, se týká legislativy důchodového systému se zaměřením na starobní důchody. Nejprve je popsána legislativa od jeho počátku až do přelomu 80. a 90. let dvacátého století. Myslím si, že stejně zásadní změna, jakou prošly důchodové systémy ke konci dvacátého století, ta nastala i po druhé světové válce v souvislosti se změnou politických systémů v obou státech. Celá tato část by mohla tedy mít odlišnou strukturu. V další části kapitoly je uveden vývoj legislativy od počátku 90. let dvacátého století do poslední důchodové reformy. Takováto formulace není oponentovi zcela jasná, protože se přeci na zásadní reformu důchodového systému v ČR stále (marně) čeká. Neexistuje základní politická shoda mezi politickými stranami napříč politickým spektrem a ve chvíli, kdy dojde k novému rozdělení sil, tak se negují kroky předchozí. Tuto prostou pravdu oponent v práci nenašel. Velmi užitečná je část 2.3. Komparativní shrnutí vývoje legislativy důchodových systémů ČR a Polska.

Třetí kapitola se týká projekce vybraných parametrů důchodového systému, tedy situace, kdy se mění parametry, když není shoda na změně systémů jako takových. Proměnlivými parametry je věk odchodu do důchodu, náhradový poměr a sazba pojistného. Poněkud zde oponenta zarazí slovní vyjadřování vztahů místo rovnic, což je však výtku spíše formální. V části 3.1. je zmíněn věk odchodu do důchodu podle počtu dětí a ve scénáři pro jsou všechny ženy nastaveny dvě děti, což je (jak autorka práce dobře ví) již mnoho let v Česku nereálné. Dále následují propočty jednotlivých scénářů jak pro Česko, tak i pro Polsko. Tato část není příliš přehledná, proto je užitečné shrnutí výsledků pro oba státy, kapitola 3.5. Dále následuje závěr. Zde je popsáno jak autorka v práci postupovala, oponentovi však především chybí nějaká hierarchie nebo prioritizace výsledků třeba jen podle autorky práce – jak by se tedy měly důchodové systémy reformovat, jaký je nejpravděpodobnější demografický vývoj.

Autorka prokázala velmi dobrou schopnost rešeršní práce, oponent rovněž vítá poznámky pod čarou, které čtení usnadňují. Syntéza poznatků už tak dobrá není. Navrhuji tuto práci k obhajově.

Ing. Jaroslav Kraus, Ph.D.
10. září 2013